

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมครู ข้าราชการพลเรือนและบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักสูตรฝึกอบรมแบบ e-Training สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยาการที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาจะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา”	3
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	5
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	6
ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา	9
ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา	15
ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้	23
ตอนที่ 4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	26
ตอนที่ 5 การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา	37
ใบงานที่ 1	41
ใบงานที่ 2.1	43
ใบงานที่ 2.2	44
ใบงานที่ 2.3	45
ใบงานที่ 3	46
ใบงานที่ 4.1	48
ใบงานที่ 4.2	49
แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนหลักสูตร	50

หลักสูตร
คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา

รหัส UTQ-55107

ชื่อหลักสูตรรายวิชา คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา

วิทยากร

1. อ.ดร.ยุรวรัตน์ คล้ายมงคล	สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.รุ่งอรุณ ลียะวณิชย์	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
3. อ.นพมาศ ว่องวิทย์สกุล	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
4. อ.เบญญาภา วงศ์ประยูร	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
5. อ.ทรัพย์สดี เทียงพูนวงศ์	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

1. ดร.ปราโมทย์	ขจรภัย
2. นางสาวนวลน้อย	เจริญผล
3. นางสาวจรรยาตรี	แจบไธสง
4. ผศ.สุมาลี	ตั้งคนานุรักษ์

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

ความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เป็นแนวทางที่จำใช้ในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในบรรยากาศอาเซียน คุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. เพื่อศึกษาและอธิบายความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้
2. เพื่อศึกษา อธิบาย และนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษา อธิบาย และ ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เป็นแนวทางที่จำใช้ในการจัดการเรียนการสอน
4. เพื่ออธิบายและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างน่าสนใจ
5. เพื่ออธิบายและจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เกม
6. เพื่ออธิบายและจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในบรรยากาศอาเซียน
7. บอกคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์
8. บอกแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์
9. เพื่ออธิบายและเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม
10. เพื่ออธิบายและประยุกต์ใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
11. เพื่ออธิบายและศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์

สาระการอบรม

ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตอนที่ 4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ตอนที่ 5 การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้

4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

หลักสูตร UTQ-55107

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.1 ความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

เรื่องที่ 1.2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

เรื่องที่ 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

แนวคิด

1. คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน
  2. มาตรฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 6 กลุ่มสาระ และ 14 มาตรฐานการเรียนรู้
  3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางเป็นแนวทางที่จำคัญในการจัดการเรียนการสอน
- ##### วัตถุประสงค์
1. เพื่อศึกษาและอธิบายความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้
  2. เพื่อศึกษา อธิบาย และนำเสนอสาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ไปจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
  3. เพื่อศึกษา อธิบาย และ ใช้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เป็นแนวทางที่จำคัญในการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 2.1 กิจกรรมสร้างความสนใจเพื่อนำสู่บทเรียน

เรื่องที่ 2.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เกม

เรื่องที่ 2.3 คณิตศาสตร์ในบรรยากาศอาเซียน

แนวคิด

1. ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ครูส่วนใหญ่อาจมุ่งตรงไปที่เนื้อหาที่นักเรียนต้องเรียนในทันทีจึงใช้การสอนในรูปแบบที่เริ่มต้นด้วยครูอธิบายทฤษฎีในบทเรียนนั้นๆแล้วนักเรียนก็ทำแบบฝึกหัดคงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ผู้สอนควรมีกิจกรรมที่น่าสนใจให้กับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีความสุขสนุกสนาน
2. การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การทำแบบฝึกหัดก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด แต่นอกเหนือจากการทำแบบฝึกหัดครูสามารถเพิ่มความสนุกสนานเพื่อทดสอบความเข้าใจบทเรียนของนักเรียนไปด้วยโดยใช้เกม
3. การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ตามแค่ที่หนังสือเขียนไว้ เพราะมีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นและมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกวัน หากครูนำเหตุการณ์ในปัจจุบันรวมเข้ากับบทเรียนก็จะช่วยให้นักเรียนเป็นรอบรู้และทันสมัย ไม่ใช่รู้แค่เนื้อหาในหนังสือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างน่าสนใจ
2. เพื่ออธิบายและจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เกม
3. เพื่ออธิบายและจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในบรรยากาศอาเซียน

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

เรื่องที่ 3.1 คุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่องที่ 3.2 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่องที่ 3.3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยการสอนโดยใช้ปัญหา

แนวคิด

1. คุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ประกอบด้วย การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์สามารถทำได้โดยให้นักเรียนลงมือทำ ลงมือแก้ปัญหา ผู้สอนทำหน้าที่ช่วยชี้แนะโดยใช้คำถามหรือคำแนะนำเพื่อให้เกิดการคิด ซึ่งทำได้ทั้งในทุกขั้นตอนของการสอนและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ นอกจากนั้นควรส่งเสริมเจตคติที่ให้ความสำคัญของเหตุผล และจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิด

วัตถุประสงค์

1. บอกคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์
2. บอกแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ตอนที่ 4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

เรื่องที่ 4.1 ประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

เรื่องที่ 4.2 การประยุกต์ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

แนวคิด

1. สื่อการสอนสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนมีหลากหลายประเภท โดยเฉพาะสื่อการสอนที่มีในห้องเรียน สามารถใช้ เป็นสื่อการสอนคณิตศาสตร์ได้ดี

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายและเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่ออธิบายและประยุกต์ใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 5 การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 5.1 กิจกรรมการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

แนวคิด

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเชื่อถือได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายและศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์

ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.1 ความสำคัญของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์นั้นต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนด้วย โดยคำนึงถึงนักเรียนในระดับต่างๆดังต่อไปนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. มีความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับไม่เกินหนึ่งแสนและศูนย์และการดำเนินการของจำนวน สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณ และการหาร พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยาว ระยะทาง น้ำหนัก ปริมาตร ความจุ เวลาและเงินสามารถวัดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากทรงกลม ทรงกระบอก รวมทั้ง จุด ส่วนของเส้นตรง รังสี เส้นตรง และมุม

4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบรูป และอธิบายความสัมพันธ์ได้

5. รวบรวมข้อมูล และจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และอภิปรายประเด็นต่าง ๆ จากแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่งได้

6. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา ใช้ความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมายและการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. มีความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ เศษส่วน ทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่ง ร้อยละ การดำเนินการของจำนวน สมบัติเกี่ยวกับจำนวน สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณ และการหารจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่ง และร้อยละ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ สามารถหาค่าประมาณ ของจำนวนนับและทศนิยมไม่เกินสามตำแหน่งได้

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความยาว ระยะทาง น้ำหนัก พื้นที่ ปริมาตร ความจุ เวลา เงินทศ แขนง และขนาดของมุม สามารถวัดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและสมบัติของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ปริซึม พีระมิด มุม และเส้นขนาน
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบรูปและอธิบายความสัมพันธ์ได้ แก้ปัญหาเกี่ยวกับแบบรูป สามารถวิเคราะห์สถานการณ์หรือปัญหาพร้อมทั้งเขียนให้อยู่ในรูปของสมการเชิงเส้นที่มีตัวไม่ทราบค่าหนึ่งตัวและแก้สมการนั้นได้
5. รวบรวมข้อมูล อภิปรายประเด็นต่าง ๆ จากแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ แผนภูมิรูปวงกลม กราฟเส้น และตาราง และนำเสนอข้อมูลในรูปของแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ และกราฟเส้น ใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นเบื้องต้นในการคาดคะเนการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้
6. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมายและการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ หมายถึงเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา มี 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น มีขอบเขตเนื้อหาสาระแต่ละสาระการเรียนรู้ประกอบด้วย วิสัยทัศน์คุณภาพของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล

มาตรฐานการเรียนรู้ หมายถึง เกณฑ์คุณภาพสำคัญที่บ่งชี้ถึงระดับความรู้ความสามารถที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้จะบอกถึงสิ่งที่คาดหวังหรือจุดหมายไว้อย่างชัดเจนว่า สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนรู้และปฏิบัติได้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบ่งได้ดังนี้

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.3 ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.4 เข้าใจระบบจำนวนและนำเสนอบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

มาตรฐาน ค 2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด

สาระที่ 3 เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1 อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

มาตรฐาน ค 3.2 ใช้การนิยามภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหา

สาระที่ 4 พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชัน

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (mathematical model) อื่นๆ แทนสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแปลความหมาย และนำไปใช้แก้ปัญหา

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

มาตรฐาน ค 5.2 ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.3 ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อ

ความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

ระดับชั้น ป.1

ตัวชี้วัดที่ 1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การใช้จำนวนบอกปริมาณที่ได้จากการนับ
- การเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวเลขไทยแสดงจำนวน
- การอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทย
- การนับเพิ่มทีละ 1 ทีละ 2
- การนับลดทีละ 1

ตัวชี้วัดที่ 2 เปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- หลักและค่าของเลขโดดในแต่ละหลัก
- การเขียนตัวเลขแสดงจำนวนในรูปกระจาย
- การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้เครื่องหมาย $= \neq > <$
- การเรียงลำดับจำนวนไม่เกินห้าจำนวน

ระดับชั้น ป.2

ตัวชี้วัดที่ 1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งพัน และศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย
- และตัวหนังสือแสดงจำนวน
- การอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทย
- การนับเพิ่มทีละ 5 ทีละ 10 และทีละ 100
- การนับลดทีละ 2 ทีละ 10 และทีละ 100
- จำนวนคู่ จำนวนคี่

ตัวชี้วัดที่ 2 เปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับไม่เกินหนึ่งพันและศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- หลักและค่าของเลขโดดในแต่ละหลัก และการใช้ 0 เพื่อยึดตำแหน่งของหลัก
- การเขียนตัวเลขแสดงจำนวนในรูปกระจาย
- การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้เครื่องหมาย $= \neq > <$

- การเรียงลำดับจำนวนไม่เกินห้าจำนวน

ระดับชั้น ป.3

ตัวชี้วัดที่ 1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งแสนและศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก ตัวเลขไทย และ
- ตัวหนังสือแสดงจำนวน
- การอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทย
- การนับเพิ่มทีละ 3 ทีละ 4 ทีละ 25 และทีละ 50
- การนับลดทีละ 3 ทีละ 4 ทีละ 25 ทีละ 25 และทีละ 50

ตัวชี้วัดที่ 2 เปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับไม่เกินหนึ่งแสนและศูนย์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- หลักและค่าของเลขโดดในแต่ละหลัก และการใช้ 0 เพื่อยึดตำแหน่งของหลัก
- การเขียนตัวเลขแสดงจำนวนในรูปกระจาย
- การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้เครื่องหมาย $=$ $\neq$ $>$ $<$
- -การเรียงลำดับจำนวนไม่เกินห้าจำนวน

หมายเหตุ: ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพียง 3 ระดับชั้น สำหรับมาตรฐานและตัวชี้วัดอื่นๆ จะใช้รูปแบบเดียวกันในทุกๆระดับชั้น โดยอิงเนื้อหาจากหนังสือ “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน้า 7-42”

*** หากมาตรฐานใดไม่มีของระดับชั้น ป.1-ป.6 ให้หมายเหตุว่า “ในระดับประถมศึกษาไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องนี้ในหลักสูตร แต่ผู้เรียนจะได้เรียนในระดับมัธยมต่อไป”

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 2.1 กิจกรรมสร้างความสนใจเพื่อนำสู่บทเรียน

ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ครูส่วนใหญ่อาจมุ่งตรงไปที่เนื้อหาที่นักเรียนต้องเรียนในทันทีจึงใช้การสอนในรูปแบบที่เริ่มต้นด้วยครูอธิบายทฤษฎีในบทเรียนนั้นๆ แล้วนักเรียนก็ทำแบบฝึกหัดคงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึغب่อยหน่าย ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก็เป็นได้ ดังนั้นการนำเข้าสู่บทเรียนก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่ตั้งใจให้นักเรียนเกิดความสนใจการเรียนในคาบนั้นๆ ความสนใจอยากรู้ อยากเรียนนี้เองที่จะเป็นตัวช่วยให้นักเรียนพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ๆ ที่ครูกำลังจะมอบให้

กิจกรรมสร้างความสนใจที่จะนำเสนอเพื่อตัวอย่างให้คุณครูนำไปปรับใช้ มี 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ภาพลวงตา

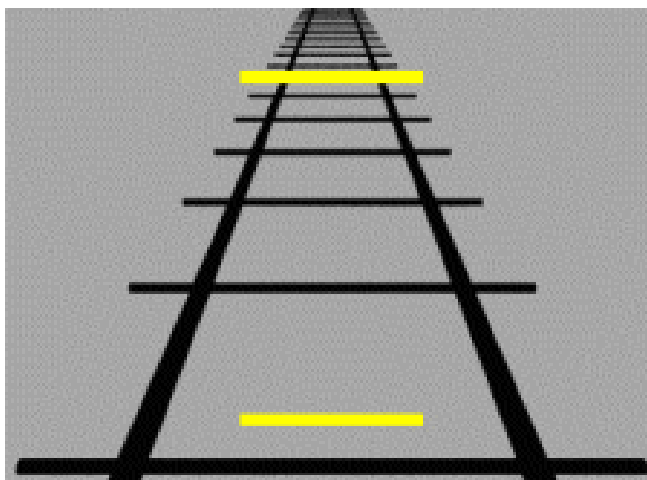
กิจกรรมภาพลวงตาเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ดูรูปภาพต่างๆ ซึ่งเป็นภาพที่มองด้วยตาอาจจะทำให้ตอบคำถามผิดได้ ซึ่งครูสามารถใช้สอนนักเรียนให้รู้จักพิสูจน์ด้วยตนเองให้ได้ข้อมูลจริง แทนการตัดสินด้วยการมองด้วยตาเปล่าเพียงอย่างเดียว ครูอาจให้นักเรียนดูภาพ ตอบคำถาม แต่ครูยังไม่บอกคำตอบ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องก่อนแล้วใช้ความรู้ที่ได้มาพิสูจน์ภาพ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ อยากเห็นคำตอบจากภาพจึงต้องเรียนเนื้อหาเพื่อนำไปพิสูจน์ภาพ

ตัวอย่างเช่น

1. ภาพลวงตาเกี่ยวกับความยาวของเส้น

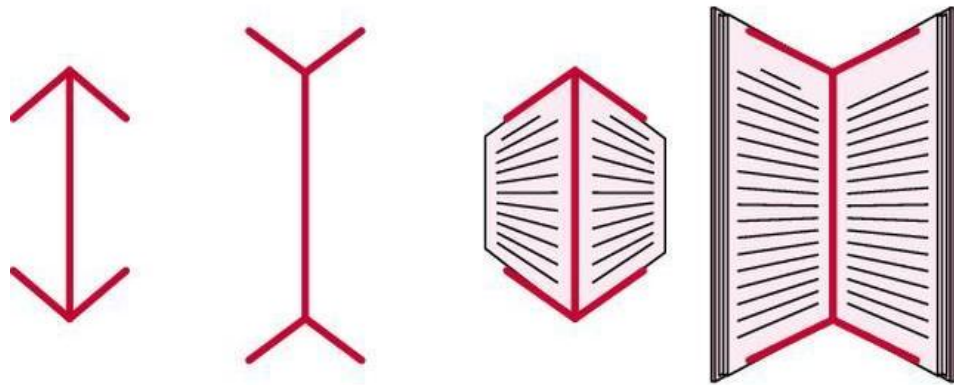
เป็นภาพลวงตาที่ให้ดูความยาวของเส้นที่กำหนดว่ายาวเท่ากันหรือไม่ โดยให้ส่วนประกอบอื่นๆ ในภาพทำให้มองเห็นเส้นมีความยาวที่ต่างกัน แต่เมื่อวัดความยาวจริงจะพบว่ายาวเท่ากัน ครูอาจให้นักเรียนดูภาพก่อนที่จะสอนการวัดความยาว เช่น

ภาพที่ 1

(ที่มาภาพ <http://board.postjung.com/508252.html> วันที่ 27 ส.ค. 56)

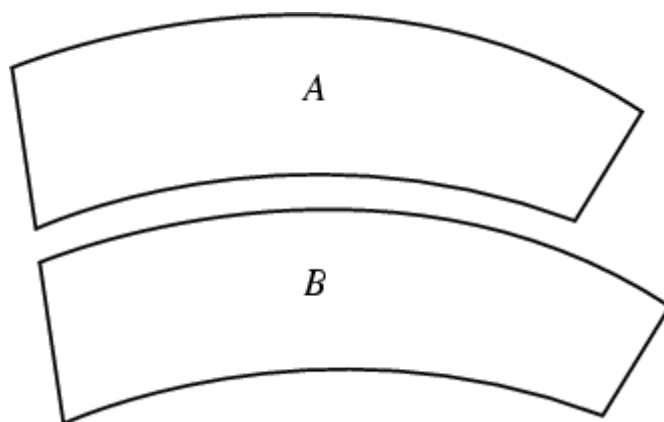
ภาพที่ 2

ที่มา <http://www.mhhe.com/socscience/intro/ibank/ibank/0068.jpg> 27 สิงหาคม 2556

2. ภาพลวงตาเกี่ยวกับขนาด

ตำแหน่งในการวางภาพจะทำให้มองเห็นภาพมีขนาดแตกต่างกัน ครูอาจให้นักเรียนพิสูจน์ด้วยการลองสร้างชิ้นส่วนตามภาพแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

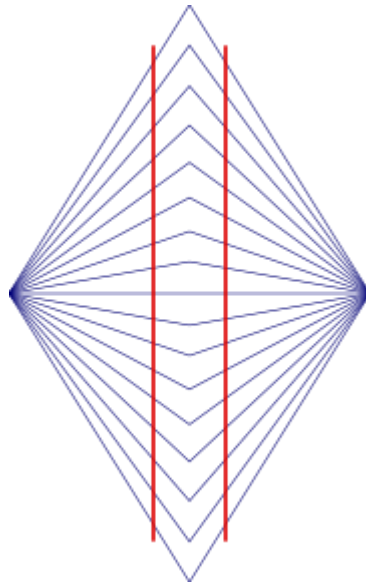

ที่มาภาพ <http://board.postjung.com/508252.html> วันที่ 27 สิงหาคม 2556

3. ภาพลวงตาเกี่ยวกับเส้นขนาน

ภาพลวงตาแบบนี้จะมีเส้นขนาน แต่องค์ประกอบอื่นในภาพจะทำให้เราเห็นว่าเส้นขนานนั้นไม่ขนาน ครูสามารถให้นักเรียนลองวัดระยะห่างของเส้นหลายๆจุดเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นเส้นขนานหรือไม่ ครูอาจใช้ภาพนี้ก่อนการสอนคุณสมบัติของเส้นขนาน แล้วให้นักเรียนคิดว่าวิธีพิสูจน์เส้นขนานนี้

ที่มาภาพ <http://board.postjung.com/508252.html> วันที่ 27 สิงหาคม 2556

กิจกรรมที่ 2 นิทาน/สถานการณ์

นิทานเป็นสิ่งเหมือนพูดถึงนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นจะให้ความสนใจมาก ในการเล่านิทานครูอาจใช้รูปภาพประกอบด้วย เช่น

การเล่านิทาน/สถานการณ์นำเข้าสู่การเรียนรู้เรื่องโจทย์ปัญหา

คุณแม่ชอบทำขนมและขนมอร่อยมาก ใครๆที่ได้ชิมขนมของคุณแม่จะบอกว่าอร่อยทุกคน วันนี้คุณแม่จึงทำcup cake 12 ชิ้น (ติดภาพประกอบบนกระดาน) พอคุณแม่ทำขนมเสร็จก็นำขนมไปแบ่งให้เพื่อนบ้านบ้านละ 2 ชิ้น (ติดภาพออกที่ละ2ภาพติดแยกเป็นส่วน อาจให้นักเรียนเป็นผู้จัดแยกภาพเป็นส่วน) คุณแม่แบ่งขนมให้เพื่อนบ้านได้กี่บ้านดังรูป

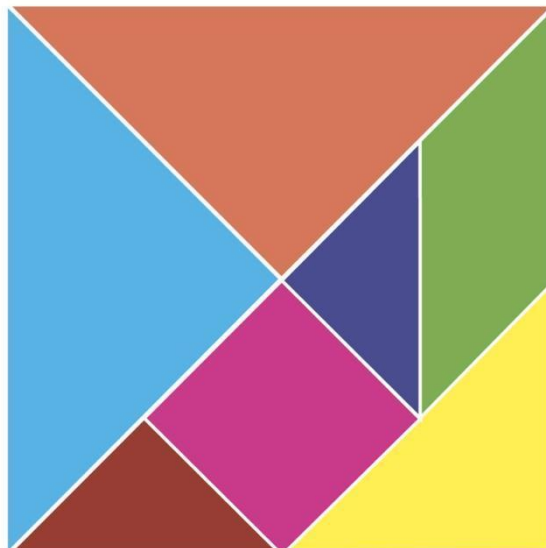

จากนั้นครูจึงเชื่อมโยงสู่โจทย์ปัญหาการหาร คือ มีขนมทั้งหมด 12 ชิ้น แล้วแบ่งออกทีละ 2 ชิ้นเท่าๆกัน เขียนได้เป็น $12 \div 2 = 6$

กิจกรรมที่ 3 แทนแกรม

แทนแกรม คือเป็นแผ่นตัวต่อปริศนามี 7 แผ่น ซึ่งสามารถนำมาประกอบเป็นรูปร่างต่างๆ โดยเมื่อขณะไม่ได้เล่นจะถูกเก็บไว้ในลักษณะสี่เหลี่ยม เชื่อว่าแทนแกรมมีต้นกำเนิดจากราชวงศ์ซ่งของประเทศจีน โดยแทนแกรมนี้มีชื่อเรียกภาษาจีนอีกชื่อหนึ่งว่า "ฉีเฉียวตู" แทนแกรมเป็นชิ้นส่วนรูปเรขาคณิตสองมิติที่สามารถสร้างขึ้นได้โดยเขียนเส้นต่าง ๆ ลงบนรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส จะได้รูป

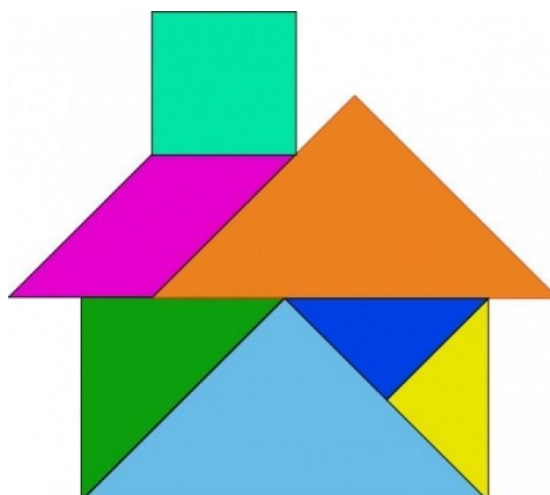
สามเหลี่ยมมุมฉากเล็ก 2 ชิ้น รูปสามเหลี่ยม ขนาดกลาง 1 ชิ้น รูปสามเหลี่ยมมุมฉากขนาดใหญ่ 2 ชิ้น รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 1 ชิ้น และรูปสี่เหลี่ยมด้านขนานอีก 1 ชิ้น ซึ่งรูปสามเหลี่ยมขนาดกลาง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ล้วนแล้วแต่มีพื้นที่เป็นสองเท่าของสี่เหลี่ยมมุมฉากเล็ก สามเหลี่ยมมุมฉากขนาดใหญ่ แต่ละชิ้นมีพื้นที่เป็น 4 เท่าของสี่เหลี่ยมมุมฉากเล็ก 1 ชิ้น และมุมที่เกิดขึ้นในชิ้นส่วนทั้ง 7 ชิ้น มีอยู่เพียง 3 แบบ คือ มุมฉาก มุม 45 องศา และ มุม 135 องศา (ที่มา <http://th.wikipedia.org/> วันที่ 27 สิงหาคม 2556) ดังรูป

ที่มาภาพ www.challenge.gov.sg วันที่ 27 สิงหาคม 2556

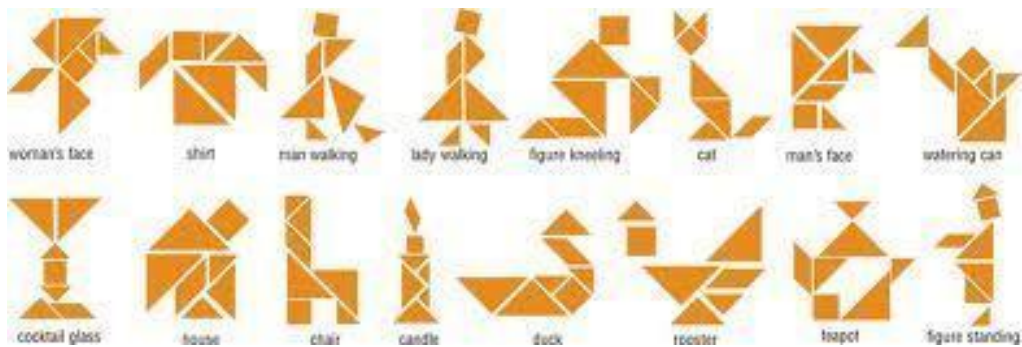
การใช้แทนแกรมสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้น ครูสามารถ

- 1) ครูให้นักเรียนดูแทนแกรมที่ถูกเก็บไว้ในลักษณะสี่เหลี่ยม
- 2) ครูสลับที่ชิ้นส่วนให้กลายเป็นรูปต่างๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ โดยครูต่อให้ดูทีละภาพ

เช่น

ที่มาภาพ www.freepik.com 27 สิงหาคม 2556

ที่มาภาพ www.tileafrica.co.za วันที่ 27 สิงหาคม 2556

- 3) ครูให้นักเรียนออกมาต่อชิ้นส่วนกลับเป็นรูปสี่เหลี่ยมตามเดิม
- 4) ครูให้นักเรียนออกมาลองต่อชิ้นส่วนและให้เพื่อนนักเรียนทายว่าเป็นรูปอะไร พร้อมทั้งให้ต่อกลับเช่นเดิม ทำเช่นนี้ประมาณ 3-4 ครั้ง
- 5) เมื่อนักเรียนต่อกลับเป็นรูปสี่เหลี่ยมตามเดิมแล้ว ครูก็สามารถให้นักเรียนพิจารณาชิ้นส่วนของแผนแกรมที่ละส่วนว่าเป็นรูปอะไร เพื่อจำแนกรูปเรขาคณิต

สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ครูอาจใช้แผนแกรมหลังจากที่นักเรียนเรียนเรื่องรูปเรขาคณิต โดยให้นักเรียนเป็นผู้สร้างแผนแกรมด้วยตนเอง จะช่วยเสริมทักษะเรขาคณิตและการวัดได้ และสามารถใช้อันตรกิริยาในการเปรียบเทียบขนาดของชิ้นส่วนต่างๆได้ด้วย

สรุป

ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์หากครูมีขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย จะช่วยสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน กระตุ้นการหาแนวทางคิดคำตอบ พร้อมทั้งจะเรียนรู้เนื้อหาที่ครูกำลังจะสอนได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2.1

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เกม

การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การทำแบบฝึกหัดก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด แต่นอกเหนือจากการทำแบบฝึกหัดครูสามารถเพิ่มความสนุกสนานเพื่อทดสอบความเข้าใจบทเรียนของนักเรียนไปด้วยโดยใช้เกม เมื่อพูดถึงเกมนักเรียนจะให้ความสนใจในทันที เพราะด้วยวัยของนักเรียนประถมศึกษายังเห็นความสนุกสนานมาก่อนความเคร่งเครียดในการเรียน การใช้เกมจึงเป็นตัวช่วยให้นักเรียนสนใจ สนุกสนาน และชอบวิชาคณิตศาสตร์ ในขณะที่ครูสามารถสังเกตความเข้าใจในบทเรียนจากเกมที่นักเรียนเล่นได้ด้วย

เกมที่จะนำเสนอเป็นตัวอย่างที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบทเรียนได้หลากหลายและปรับความยากง่ายให้เข้ากับระดับชั้นที่สอน คือเกม walk rallyตามหาอักษรลับและเกมจับคู่ ทั้ง 2 เกม เป็นเกมที่ครูสามารถเตรียมได้ไม่ยากและนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ นักเรียนทุกคนในห้องสามารถเล่นพร้อมกันได้

เกมที่ 1 เกม walk rally ตามหาอักษรลับ

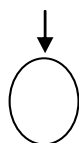
ลักษณะของเกม คือ ครูจะติดโจทย์ไว้ตามมุมต่างๆในห้องเรียน นักเรียนต้องตามหาโจทย์เพื่อคิดคำตอบแล้วนำคำตอบที่ได้ไปเทียบหาพยัญชนะที่จะเป็นอักษรลับ เมื่อเติมพยัญชนะครบนักเรียนจะทราบคำที่ครูซ่อนไว้ ในใบงานครูจะเขียนรหัสลับที่บอกแค่สระ ดังภาพ

ตัวอย่างโจทย์ที่ครูติด

$$23 + 35 = ?$$

ตัวอย่างใบงานของนักเรียน

ข้อ 1 ตอบ.....58.....

ข้อ 2 ตอบ.....

รหัสลับคือ _ _ _ _ _

ตัวอย่างแผ่นป้ายเทียบพยัญชนะ
(จำนวนพยัญชนะควรมีตัวลง
ที่เป็นคำตอบที่นักเรียนมักคิดผิด
รวมอยู่ด้วยอาจไม่ต้องมีครบ
ทั้ง 44 ตัวก็ได้)

ก = 15   ข = 45   ค = 20

ง = 75   บ = 58   พ = 46

ส = 52   ว = 83   อ = 61

ครูสามารถใช้เกมนี้ได้ทุกบทเรียน โดยการปรับเปลี่ยนโจทย์ให้เข้ากับบทเรียนที่เรียน และปรับเปลี่ยนรหัสลับเป็นภาษาอังกฤษได้

เกมที่ 2 เกมจับคู่

ชื่อเกมอาจดูธรรมดา แต่เป็นเกมที่ไม่ธรรมดาตามชื่อ ลักษณะของเกมจะเน้นให้นักเรียนหาความสัมพันธ์เป็นคู่ หรือ เป็นกลุ่มก็ได้ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบนั่งฟังครูสอนอย่างเดียว เมื่อมีโอกาสได้ลุกไปหาเพื่อนเพื่อจับคู่ นักเรียนจะเกิดความตื่นเต้น และเกิดการคิดทั้งสองฝ่ายว่าป้ายของเราสัมพันธ์กับเพื่อนคนไหน ส่วนชื่อของเกมครูสามารถปรับให้น่าสนใจและเข้ากับบทเรียนได้

ลักษณะของเกม คือ นักเรียนแต่ละคนจะมีป้ายประจำตัวแล้วต้องไปตามหาเพื่อนที่มีป้ายประจำตัวสัมพันธ์กับตนเช่น

- 1) เรื่อง จำนวน จับคู่จำนวนที่เท่ากัน เช่น

$10 + 2$	1 สิบ กับ 2 หน่วย	12	สิบสอง	๑๒
----------	-------------------	----	--------	----

- 2) เรื่องการบวก ลบ คูณ หาร

$45 + 20$	65
-----------	----

- 3) เรื่องการวัด

ผ้า	ไม้เมตร
ความสูงประตู	ตลับเมตร

นอกจากนี้ครูสามารถปรับเปลี่ยนจากการจับคู่เป็นการเรียนลำดับก็สามารถทำได้และยังสามารถประยุกต์ใช้กับเรื่องอื่นได้อีก เช่น เศษส่วน ครูใช้การแจกบัตรคำที่เขียนเศษส่วนค่าต่างๆไว้ให้นักเรียนจับคู่กับถ้านักเรียนได้บัตรเศษส่วนที่มีค่าเท่ากัน หรือให้ยื่นเรียนลำดับค่าเศษส่วนจากน้อยไปมาก หรือมากไปน้อยก็สามารถทำได้เช่นกัน

สรุป

เกมไม่ใช่การเล่นเพื่อความสนุกเพียงอย่างเดียว แต่ครูสามารถแทรกเนื้อหาบทเรียนเข้าไปในเกม สามารถสังเกตพฤติกรรมในการเล่นเกม คำตอบจากเกม ของนักเรียนเพื่อดูความเข้าใจในบทเรียนที่ได้เรียนได้ด้วย

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2.2

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 2.1 คณิตศาสตร์ในบรรยากาศอาเซียน

การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ตามแค่ที่หนังสือเขียนไว้ เพราะมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นและมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกวัน หากครูนำเหตุการณ์ในปัจจุบันรวมเข้ากับบทเรียนก็จะช่วยให้นักเรียนเป็นรอบรู้และทันสมัย ไม่ใช่รู้แค่นี้อ่านหนังสือ และเรื่องที่น่าจะเป็นปัจจุบันและน่าสนใจคือประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้หลายหน่วยงานเกิดความตื่นตัวเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งในโรงเรียนก็มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องราวของชาติต่างๆ ในอาเซียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาคณิตศาสตร์ก็สามารถทำได้เช่นกัน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชื่อกิจกรรม “ค.ร.น. ต้อนรับอาเซียน”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม (จำนวนกลุ่มอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม)
  2. ให้แต่ละกลุ่มเป็นตัวแทนของแต่ละประเทศ จากนั้นให้ช่วยกันค้นคำทักทายเป็นภาษาของประเทศนั้น ๆ เช่น ประเทศไทย “สวัสดี” ประเทศลาว “สบายดี” ฯลฯ เพื่อใช้ในการกล่าวทักทาย
  3. ครูสมมติสถานการณ์ “ให้แต่ละประเทศมีแขกมาเยี่ยมเยียนทุก ๆ 2 วัน 3 วัน 4 วัน (วันสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม) โดยครูจะกำหนดเดือนและให้แต่ละกลุ่มมีตารางปฏิทินตามวันที่ครูกำหนด เช่น วันนี้วันที่ 5 ทุกประเทศมีแขกมาเยือน จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มต้องลุกขึ้นยืนทักทายกัน
  4. ครูให้นักเรียนนั่งลง แล้วพูดเลขวันถัดมา ถ้าเป็นวันที่ประเทศของตนมีแขกมาเยี่ยม นักเรียนประเทศนั้นจะต้องยืนขึ้นทักทาย เช่น ประเทศไทย แขกมาทุกๆ 2 วัน ประเทศลาวแขกมาทุกๆ 3 วัน และประเทศมาเลเซียมาทุกๆ 4 วัน เมื่อครูพูดวันที่ 6 ไม่มีกลุ่มไหนยืนขึ้น พอพูดวันที่ 7 ประเทศไทยยืนขึ้นทักทาย วันที่ 8 ประเทศลาวยืนขึ้นทักทาย วันที่ 9 ประเทศไทยและมาเลเซียยืนขึ้นทักทาย
  5. ประเทศใดยืนวันไหนบ้าง ให้นักเรียนวงกลมวันที่ในปฏิทินไว้
  6. ครูติดปฏิทินใหญ่หน้าห้องเพื่อวงวันที่แต่ละประเทศมาเยี่ยมเยียน โดยกำหนดสีแทนแต่ละประเทศ ให้นักเรียนสังเกตว่าวันที่ใดที่ทั้ง 3 ประเทศยืนทักทายพร้อมกันหลังจากวันที่ 5 นักเรียนจะเห็นว่าหลังจากวันที่ 5 ประเทศที่มีแขกมาเยี่ยมทุก 2, 3, และ 4 วัน จะมีแขกมาเยี่ยมพร้อมกันในวันที่ 17
  7. นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โจทย์ปัญหา ค.ร.น.
- * การประยุกต์ใช้ครูอาจเปลี่ยนคำทักทายเป็นการบอกคำศัพท์อื่นๆ และอาจมีการเพิ่มจำนวนวัน จำนวนกลุ่มตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสามารถนำไปปรับใช้กับเด็กประถมต้นเรื่องการคูณ *

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

เรื่องที่ 3.1 คุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้กำหนดสาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน คุณลักษณะดังกล่าวประกอบด้วยความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ในเรื่องความสามารถในการแก้ปัญหานั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมได้อย่างหลากหลาย ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม แก้ปัญหาได้ทั้งในวิชาคณิตศาสตร์และในเรื่องอื่นๆ ตรวจสอบและไตร่ตรองกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และเรียนรู้จากการแก้ปัญหาได้

ในเรื่องการให้เหตุผลนั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและสรุปผลได้อย่างเหมาะสม คาดเดาและตรวจสอบการคาดเดาโต้แย้งและตรวจสอบข้อโต้แย้งพิสูจน์และตรวจสอบการพิสูจน์เลือกใช้วิธีการพิสูจน์และให้เหตุผลที่หลากหลาย และเห็นความสำคัญของการให้เหตุผลและการพิสูจน์

ในเรื่องการสื่อสารนั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร และการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอธิบายหรือบอกแนวคิดทางคณิตศาสตร์ให้ผู้อื่นเข้าใจวิเคราะห์และประเมินแนวคิดและวิธีการดำเนินการของผู้อื่น

ในเรื่องการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ นั้นมีลักษณะใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับการสื่อสารมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อความหมายและการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมบันทึกแนวคิดทางคณิตศาสตร์ในรูปแบบที่เหมาะสม เลือก ประยุกต์และแปลงการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์เป็นการแก้ปัญหาใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์แสดงปรากฏการณ์ทางกายภาพสังคม

ในเรื่องการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ นั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถจัดและเชื่อมโยงแนวคิดทางคณิตศาสตร์ต่าง เข้าใจการเชื่อมโยงของเนื้อหาคณิตศาสตร์นำความรู้คณิตศาสตร์ไปใช้ในเรื่องอื่น ๆ

ผู้สอนคณิตศาสตร์จึงควรให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

เรื่องที่ 3.2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์

คุณลักษณะสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนประกอบด้วย การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คุณลักษณะสำคัญเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากการจดจำ การท่อง แต่เกิดได้จากให้นักเรียนลงมือทำ ลงมือแก้ปัญหาผู้สอนทำหน้าที่ช่วยชี้แนะโดยใช้คำถามหรือคำแนะนำเพื่อให้เกิดการคิดช่วยให้ผู้เรียนค่อยๆ เรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการ ดังนั้นการพัฒนาคุณลักษณะสำคัญจึงเริ่มจากการทำให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ โดยใช้กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงให้ผู้เรียนได้คิดได้ทำ ผู้สอนใช้คำถามทำให้เกิดการคิด วิเคราะห์ การซักถาม แลกเปลี่ยนเหตุผล อธิบายเหตุผลในการคิด สิ่งที่สำคัญคือเป็นการสอนที่ไม่ได้เน้นที่ความถูกต้องของคำตอบแต่เน้นให้นักเรียนได้คิดได้พัฒนาการคิด แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะดังที่กล่าวมาสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำได้ทั้งในทุกขั้นตอนของการสอนและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ

นอกจากนั้น การส่งเสริมเจตคติที่ให้ความสำคัญของเหตุผล การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเหตุผล การส่งเสริมการรับฟังและชี้แจงเหตุผล ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่ต้องการแล้ว

ผู้สอนสามารถนำแนวคิดที่กล่าวมาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนได้

ตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

เรื่องที่ 3.3 การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยการสอนโดยใช้ปัญหา

การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์ที่น่าสนใจเนื่องจากสามารถพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ตั้งแต่การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไปด้วยกันได้

การสอนโดยใช้ปัญหาประกอบด้วยปัญหาที่ผู้สอนสร้างขึ้นตามจุดหมายหรือสาระการเรียนรู้ของการสอนครั้งนั้น กิจกรรมการแก้ปัญหาของผู้เรียนซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งการแก้ปัญหารายบุคคลหรือการแก้ปัญหากลุ่มหรือการแก้ปัญหที่บ้าน กิจกรรมการนำเสนอผลการดำเนินการแก้ปัญหา และการอภิปรายแนวทางการแก้ปัญหา หรือผลการแก้ปัญหาซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งการอภิปรายระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองหรือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และการสรุปข้อความรู้

กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะทำให้เกิดคุณลักษณะที่ต้องการ ในกิจกรรมการแก้ปัญหาก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรมการนำเสนอผลการดำเนินการและกิจกรรมการอภิปรายจะทำให้เกิดความสามารถในการให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไปด้วยกันได้

การสอนโดยใช้ปัญหาสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ การสอนโดยใช้แก้ปัญหาอย่างง่ายรูปแบบหนึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ครูนำเสนอปัญหา ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้น
2. ครูให้นักเรียนลงมือแก้ปัญหา
3. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการแก้ปัญหา และอภิปรายการดำเนินการแก้ปัญหา
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 3.3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ตอนที่ 4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

เรื่องที่ 4.1 ประเภทของสื่อและแหล่งการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนจะต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ลงมือปฏิบัติจริง สรุปลงสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ มีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู รวมทั้งประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการสอนสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนมีหลากหลายประเภท โดยเฉพาะสื่อการสอนที่มีในห้องเรียน สามารถใช้เป็นสื่อการสอนคณิตศาสตร์ได้ดี ได้แก่

1. ของจริง

สิ่งของที่มีอยู่รอบตัวโดยเฉพาะสิ่งของที่อยู่ในห้องเรียนหรือที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ เช่น

- ก้อนหิน เมล็ดพืช ลูกปัด นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการนับ การเปรียบเทียบ และการรวบรวม
- หน้าต่าง ประตู รูปภาพ ลูกบอล แก้วน้ำ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปเรขาคณิต รูปทรงเรขาคณิต การวัด การหาพื้นที่
- นาฬิกาและปฏิทิน สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเวลา
- เงิน สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเงิน ในอนาคตการที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การนำเงินของจริงมาเป็นสื่อการสอนจะช่วยสร้างความสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและประยุกต์ใช้ได้จริง

2. กระดาษดำ

กระดาษดำถือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในห้องเรียน

วิธีการใช้กระดาษดำ

- การเขียนผู้สอนเริ่มต้นการเขียนจากซ้ายไปขวา ควรเขียนตัวหนังสือตัวบรรจง และเขียนตัวหนังสือหรือตัวเลขให้ถูกวิธี หากมีคำหรือข้อความที่ต้องการเน้น ควรขีดเส้นใต้หรือใช้ชอล์กสีหรือตีกรอบ คำหรือข้อความเหล่านั้น รวมทั้งลบกระดานก่อนใช้เสมอ

- การวาดภาพควรวาดภาพให้มีขนาดใหญ่ เห็นได้ชัดเจน
- ควรขีดเส้นเป็นช่องบนกระดาษเพื่อความสะดวกและเพิ่มความเป็นระเบียบในการเขียนมากยิ่งขึ้น

3. ป้ายนิเทศเกี่ยวกับคณิตศาสตร์

แผ่นป้ายที่ติดไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องเรียน วัสดุที่จะมาติดแสดงบนป้ายนิเทศ ได้แก่ ภาพวาด รูปภาพ ภาพถ่าย หรือของจริง

วิธีการจัดป้ายนิเทศ

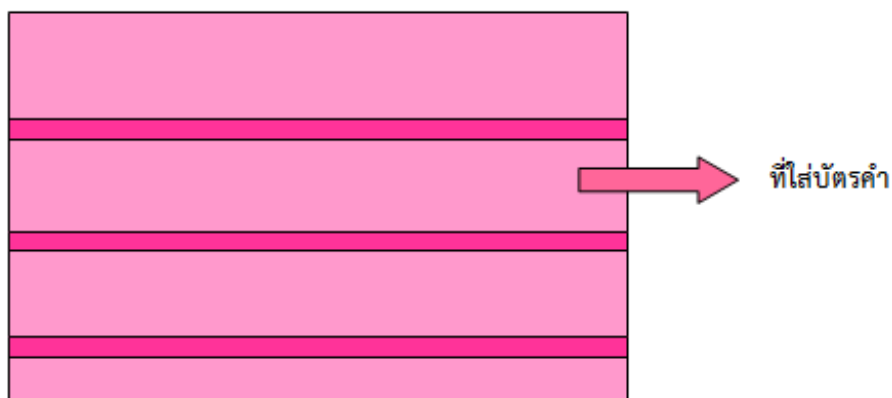
- ป้ายนิเทศควรมีหัวข้อเรื่องที่เป็นวลีที่กะทัดรัด สื่อความหมายได้ชัดเจน ถ้าใช้ประโยคคำถามจะช่วยสร้างความสนใจได้ดีมากยิ่งขึ้น
- ควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดป้ายนิเทศ และควรปรับเปลี่ยนป้ายนิเทศให้เข้ากับบทเรียนหรือสถานการณ์ปัจจุบัน
- ควรเลือกใช้สีและขนาดตัวอักษรให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

4. กระเป๋าผนัง

เป็นอุปกรณ์สำหรับใช้เสียบบัตรคำหรือภาพ ซึ่งกระเป๋าผนังในปัจจุบันมีรูปแบบและขนาดที่หลากหลาย สามารถจัดทำได้ง่ายหรือผู้สอนสามารถสร้างสรรค์สื่อได้เอง เช่น กระเป๋าผนังแนวนอน กระเป๋าผนังใส่รูป กระเป๋าผนังแบบพับได้

ตัวอย่างวิธีการทำกระเป๋าผนัง

นำกระดาษแข็งแผ่นใหญ่มาหนึ่งแผ่น แบ่งด้านยาวออกเป็นส่วนๆ ให้กว้างกว่าขนาดของบัตรคำเล็กน้อย จากนั้นติดกระดาษแข็งขนาดกว้างเล็กกว่าลงไปตามแนวที่แบ่งไว้ แล้วนำกระดาษแข็งที่มีขนาดกว้างกว่าติดทับลงไป โดยใช้กาวที่ค่อนข้างเหนียวเพื่อให้เกิดความคงทน จะทำให้เกิดช่องสำหรับสอดบัตรคำ * อาจใส่แผ่นพลาสติกในช่องสำหรับเสียบบัตรคำ *

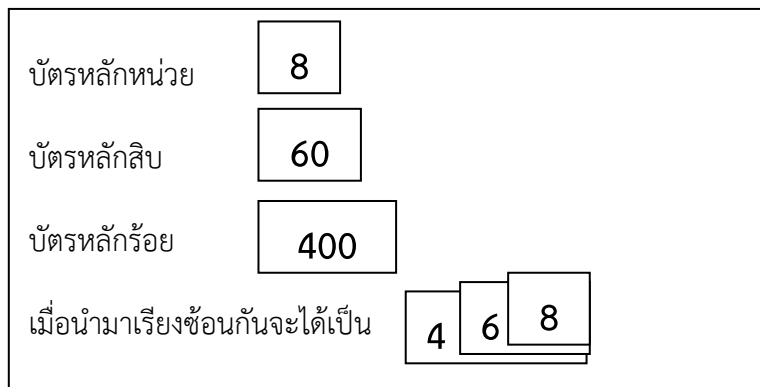

ภาพที่ 1 ที่ใส่บัตรคำหรือแถบประโยค

5. บัตรคำหรือแถบประโยค

อุปกรณ์ที่เป็นบัตรกระดาษแข็งที่มีขนาดใหญ่พอที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ภายใน อาจจะเป็นคำ ข้อความ ภาพ หรือตัวเลข สามารถใช้ประกอบการสอนที่ต้องอธิบายเรื่องราว ต่อเนื่องกัน ซึ่งบัตรคำหรือแถบประโยคมีหลากหลายแบบได้แก่

- บัตรเลข เป็นสื่อการสอนที่ใช้การเขียนตัวเลขลงในบัตร สามารถนำไปใช้ในการสอน เรื่องจำนวน การแสดงค่าของตัวเลขในหลักต่าง ๆ โดยใช้ขนาดของบัตรช่วย เช่น

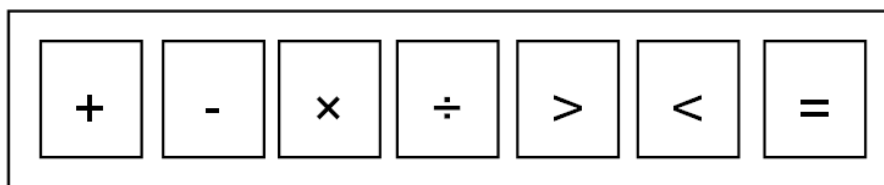
ภาพที่ 2 ตัวอย่างบัตรเลข

- การเขียนโจทย์ลงในบัตร เพื่อให้หาผลลัพธ์ เกี่ยวกับผลบวก ผลคูณ หรือผลหาร

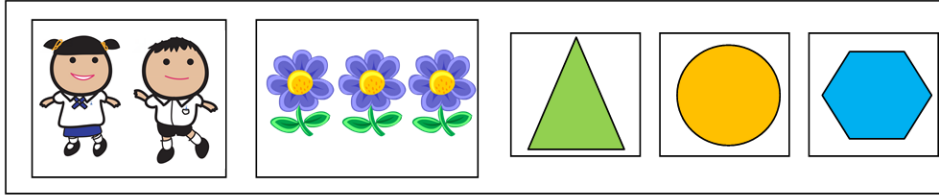
ภาพที่ 3 ตัวอย่างการเขียนโจทย์ลงในบัตร

- บัตรเครื่องหมาย เป็นบัตรที่เขียนเครื่องหมายการดำเนินการทางคณิตศาสตร์

ภาพที่ 4 ตัวอย่างบัตรเครื่องหมาย

- บัตรภาพ เป็นบัตรแสดงภาพเซตของสิ่งต่างๆ เช่น เซตของภาพแสดงจำนวน รูปเรขาคณิต

ภาพที่ 5 ตัวอย่างบัตรภาพ

- บัตรคำ เนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้มีการใช้คำศัพท์คณิตศาสตร์ไว้รวมทั้งหน่วยต่างๆ ดังนั้นผู้สอนอาจใช้บัตรคำเขียนคำศัพท์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง เช่น ปริมาตร พื้นที่ ความยาวรอบรูป เซนติเมตร กิโลเมตร กิโลกรัม ซีต มิลลิลิตร ลูกบาศก์เซนติเมตร บาท ชั่วโมง วินาที นาที เป็นต้น

วิธีการสร้างและการใช้บัตรคำหรือแถบประโยค

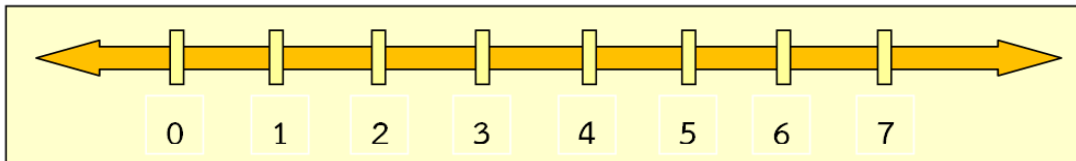
- ก่อนเขียนครุฑเส้น เพื่อให้ขนาดตัวอักษรสูงต่ำเสมอกัน โดยขนาดของตัวอักษรควรให้ผู้เรียนมองเห็นได้ชัด หากเป็นข้อความเดียวกันควรใช้แบบตัวอักษรเดียวกันและสีของปากกาเดียวกัน หากต้องการเน้นอาจใช้การขีดเส้นใต้หรือเปลี่ยนสีตัวอักษร

* หมายเหตุ สามารถใช้การพิมพ์แทนการเขียนแต่ควรเลือกใช้แบบอักษรและขนาดอักษรให้มีความเหมาะสม *

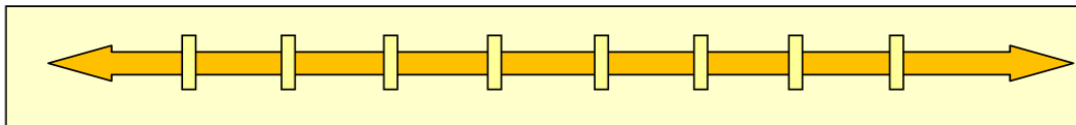
- ปากกาที่ใช้เขียนบัตรคำควรเป็นปากกาเมจิกสีเข้มเพื่อความเด่นชัดของตัวอักษร
- ควรเขียนข้อความในบัตรเอาไว้ด้านหลังบัตรด้วย เพื่อครูจะได้ทราบว่าบัตรนั้นคืออะไรรวมทั้งเขียนตัวเลขกำกับไว้ที่มุมด้านหลังเพื่อป้องกันความสับสน
- หากใช้การถือบัตรคำ ควรใช้มือทั้งสองข้างจับที่ขอบล่างของบัตรข้างละด้าน และชูให้สูงขึ้นพอที่ผู้เรียนทุกคนจะเห็นได้ชัด พยายามระวังอย่าให้มีบังตัวอักษร

6. เส้นจำนวน

ครูสามารถสร้างเส้นจำนวนด้วยตนเองโดยการใช้กระดาษอ่อนที่ม้วนได้แล้วแบ่งส่วนให้เท่ากัน อาจใช้วิธีการเขียนตัวเลขติดไว้ถาวรหรือใช้ติดบนกระดาษแล้วเขียนตัวเลขลงบนกระดาษเป็นครั้ง ๆ

ภาพที่ 6 ตัวอย่างเส้นจำนวนแบบเขียนตัวเลขติดถาวร

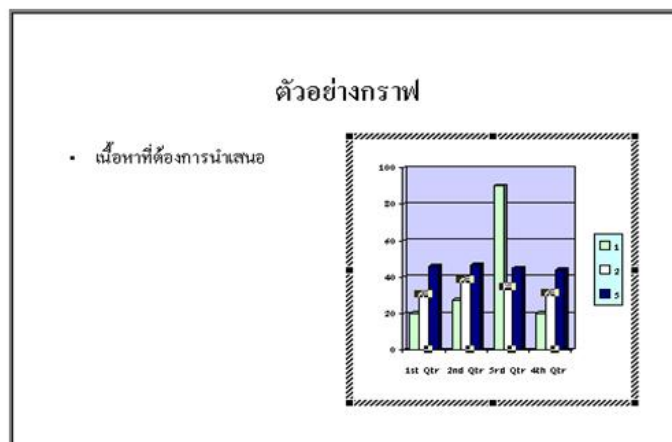

ภาพที่ 7 ตัวอย่างเส้นจำนวนแบบเขียนตัวเลขลงบนกระดาษ

7. สื่อคอมพิวเตอร์

ในยุคปัจจุบันสื่อคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ผู้สอนสามารถสร้างสรรค์สื่อการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

- PowerPoint ครูสามารถนำสื่อภาพนิ่งนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลแบบแผนภูมิแบบต่าง ๆ หรือการแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหา

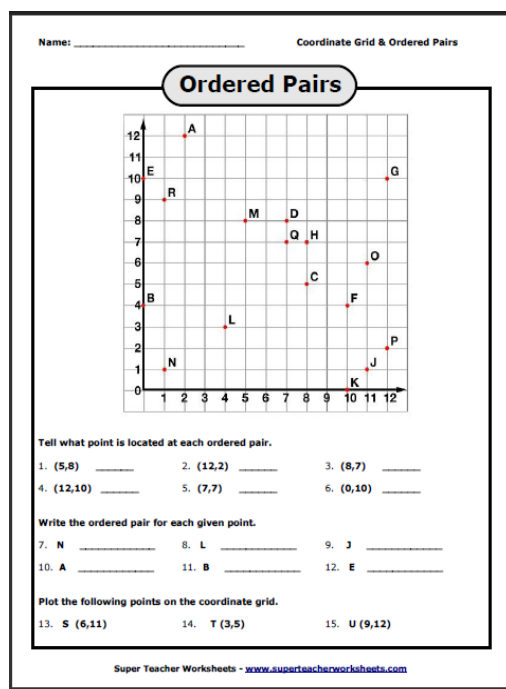
ภาพที่ 8 ตัวอย่างกราฟที่ได้จากการสร้างนำเสนอผ่านโปรแกรม PowerPoint

- เว็บไซต์ ในปัจจุบันเว็บไซต์หลายแห่งได้มีการบรรจุแบบฝึกหัดเพื่อให้ครูสามารถดาวน์โหลดและพรีนธ์แบบฝึกหัด ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นเว็บไซต์ต่างประเทศ แต่ทั้งนี้ website บางแห่ง ก่อนใช้ต้องมีการสมัครสมาชิกก่อนที่จะนำแบบฝึกหัดมาใช้ได้ นอกจาก website ที่แนะนำผู้สอนอาจใช้ Google ในการ search ข้อมูล

เว็บไซต์ที่แนะนำ

- www.superteacherworksheets.com
- www.math-drills.com
- www.kidzone.ws/math/
- www.superkids.com/aweb/tools/math/

- www.aplusmath.com/Worksheets/

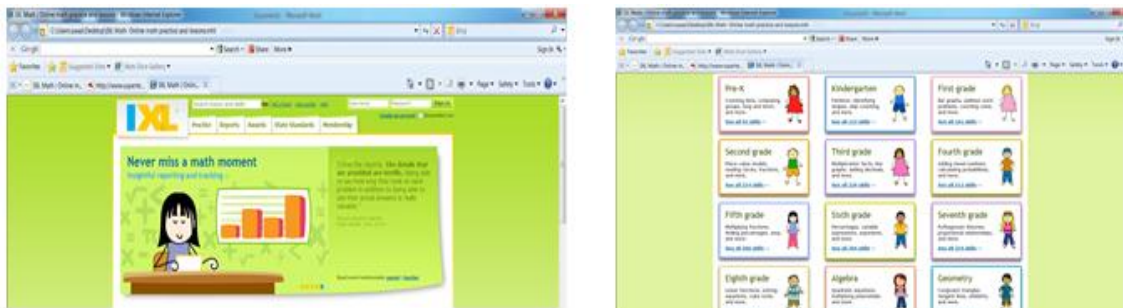

ภาพที่ 9 ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่ได้จากการพรีนท

นอกจากนี้ผู้สอนสามารถให้เด็กเข้าเว็บไซต์เพื่อฝึกทำแบบฝึกหัดแบบออนไลน์ ซึ่งเว็บไซต์จะทำการแบ่งระดับชั้นสำหรับผู้เรียน และหลังการฝึกหัดแต่ละบทเรียนจะมีการให้ผลตอบกลับแก่ผู้เรียนทันที นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถเข้าไปฝึกหัดได้บ่อยครั้ง

- www.ixl.com
- www.math.com

- คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคณิตศาสตร์ เป็นบทเรียน

ภาพที่ 10 ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์ออนไลน์

แบบฝึกหัดในรูปแบบอื่นๆ เช่น เกม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน อีกทั้งมีการตอบสนอง กระตุ้น เสริมแรง ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวไม่เบื่อหน่าย รวมทั้งผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนที่เคยเรียนในห้องเรียนและสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถเรียนตามลำพังด้วยตนเองได้

ภาพที่ 11 ตัวอย่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคณิตศาสตร์

สรุป

สื่อการสอนสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนมีหลากหลายประเภท โดยเฉพาะสิ่งของที่มีอยู่รอบตัวทั้งที่อยู่ในห้องเรียนหรือที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน สามารถใช้เป็นสื่อการสอนคณิตศาสตร์ได้ดี นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างสรรค์สื่อของผู้สอนด้วยตนเองหรือการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดผ่านเว็บไซต์ถือเป็นการช่วยทำให้ผู้สอนได้ใช้สื่อที่มีความเป็นปัจจุบันและยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ในการค้นคว้าหาสิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ ในปัจจุบันนอกจากผู้สอนอาจสามารถสร้างสรรค์สื่อต่าง ๆ ด้วยตนเองแล้ว การจัดจำหน่ายสื่อสำเร็จรูปสำหรับวิชาคณิตศาสตร์มีอยู่อย่างแพร่หลาย ผู้สอนสามารถติดต่อผ่านบริษัทนำเข้าในการจัดหาซื้อสื่อการสอนสำเร็จรูปได้ด้วยตนเอง

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4.1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4.1

ตอนที่ 4 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

เรื่องที่ 4.2 การประยุกต์ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ผู้สอนถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและตัวผู้เรียน

1. การเลือกสื่อการสอนต้องมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสาระการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรจะต้องมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมล่วงหน้า เนื่องจากสื่อการสอนแต่ละประเภทต่างก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ดังนั้นไม่เสมอไปที่สื่อการสอนหนึ่งสื่อจะสามารถประยุกต์ใช้ได้ตรงกับจุดมุ่งหมายทุกเรื่องในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้ ผู้สอนจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อที่เลือกใช้เป็นอย่างดี

2. การเลือกสื่อการสอนต้องมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

ผู้สอนควรที่จะวิเคราะห์ลักษณะพัฒนาการผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วัยเด็กเล็ก จะเรียนรู้กับสื่อที่เกี่ยวกับการกระทำสื่อได้ดี ควรเลือกใช้สื่อจำพวกเกมของเล่น เมื่อโตขึ้นจะเรียนรู้ด้วยการใช้ความคิดและสายตา ควรเลือกใช้สื่อจำพวกภาพ และต่อมาจะเริ่มเรียนรู้โดยอาศัยสัญลักษณ์ ควรเลือกใช้สื่อจำพวกหนังสือต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ได้ดีแตกต่างกัน ผู้สอนจึงควรศึกษาผู้เรียน ดังนี้

1. ภูมิหลังของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะที่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้
2. ทักษะพื้นฐานด้านภาษา การคำนวณ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้
3. เจตคติของผู้เรียนต่อสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่พึงประสงค์

3. การเลือกสื่อต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้และความสามารถในการใช้สื่อการสอน

สื่อการสอนมีหลายชนิดที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้โดยมุ่งเน้นที่ความเหมาะสม ทั้งในเรื่องของค่าใช้จ่ายและความสะดวก รวมทั้งความสามารถในการใช้สื่อการสอนของผู้สอน สื่อใดที่ผู้สอนยังไม่ชำนาญในการใช้ ผู้สอนจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ หากสื่อใดค่อนข้างใช้เวลาในการจัดเตรียมมากเกินไป ผู้สอนควรต้องเลือกสื่อการสอนที่ได้ผลการเรียนรู้เช่นเดียวกันแทนได้

สื่อการสอนหลากหลายประเภทสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งได้ดังนี้

สื่อการสอนชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการสอนชั้นนำเข้าสู่บทเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยสร้างความสนใจให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและอยากที่จะศึกษาเนื้อหาในบทเรียนต่อไป รวมทั้งฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์ต่างๆ ที่เคยพบ และยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรอยากรู้อยากเห็นที่จะเรียนรู้ในบทเรียนนั้นๆ ตัวอย่างของสื่อการสอนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

- ฉากนิทาน หุ่นตัวละคร และอุปกรณ์การเล่นนิทานหรือเล่าเรื่อง

□ รูปภาพ ถือเป็นสื่อการสอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ เพราะเด็กมักจะให้ความสนใจกับภาพและสามารถคิดเชื่อมโยงจากภาพได้ง่าย

- ตัวอย่างของจริง รวมทั้งตัวบุคคลในห้องเรียน เช่น ครู ผู้เรียน
- สื่อทางเทคโนโลยี โดยอาจใช้คลิปหรือการ์ตูนที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

สื่อการสอนในการดำเนินการสอนและการประเมินผล

สื่อการสอนในชั้นการดำเนินการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งได้รับแรงเสริมและมีกำลังใจในการเรียนรู้และผู้สอนยังสามารถควบคุมระเบียบวินัยของผู้เรียนได้ ตัวอย่างสื่อการสอนได้แก่

- ตัวอย่างของจริง รวมทั้งตัวบุคคลในห้องเรียน เช่น ครู ผู้เรียน
- บัตรคำและแถบประโยค เช่น บัตรเลข บัตรเครื่องหมาย บัตรภาพ ฯลฯ
- สื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ ผ่านการใช้โปรแกรม PowerPoint

สื่อการสอนเพื่อสรุปบทเรียน

สื่อการสอนในการสรุปบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล รวมทั้งผู้เรียนสามารถสรุปแนวคิดสำคัญของเนื้อหาและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตัวอย่างสื่อการสอนเพื่อสรุปบทเรียน

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เศษส่วน

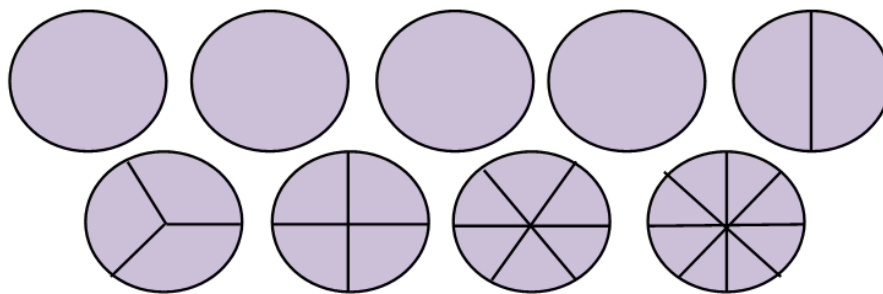
- การเปรียบเทียบเศษส่วน ใช้แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบเศษส่วน โดยการสร้างแบ่งหนึ่งออกเป็นส่วนเท่าๆ กัน ที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ ควรทำ 2 ชุด แบ่งส่วนเป็น 2, 4, 6 และ 3, 6, 12 ซึ่งสื่อชุดนี้สามารถยกแต่ละส่วนมาซ้อนกันและนำมาเปรียบเทียบกันได้ซ้อนกัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

ภาพที่ 12 สื่อการสอนการเปรียบเทียบเศษส่วน

1			
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$

1					
$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{3}$			
$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$

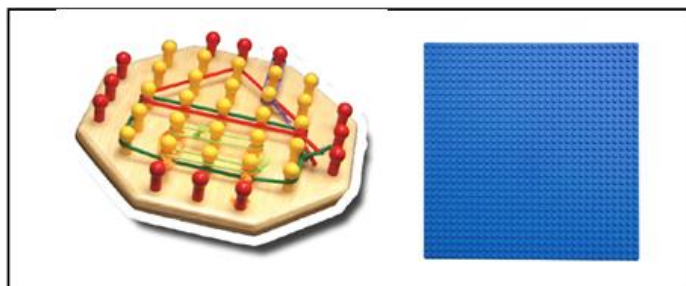
- ความหมายและความเท่ากันของเศษส่วน นำกระดาษสีมิตัดเป็นรูปวงกลมให้มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากัน 9 วง ไม่ต้องแบ่งส่วน 4 วง ที่เหลือแบ่งออกเป็นส่วน 2, 3, 4, 6, 8

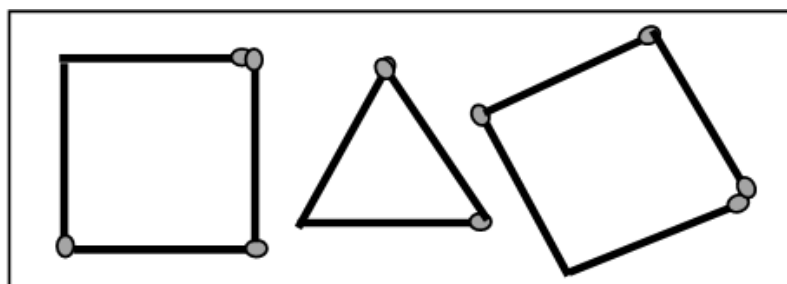
เรขาคณิต

การสอนรูปหลายเหลี่ยม

- การนำสื่อการสอนใช้ในชั้นนำการใช้กระดานตะปูและหนังยาง ผู้สอนสามารถนำกระดานตะปูและหนังยางเป็นสื่อการสอน ในปัจจุบันกระดานตะปูจะเป็นแบบไม้ โดยให้นำหนังยางรัดซึ่งขบลงไปกับกระดานตะปู ให้เป็นรูปตามที่ผู้เรียนต้องการ (* อาจใช้แผ่นวางตัวต่อแทนกระดานตะปูได้)

- การใช้สื่อของจริงและสิ่งที่มีอยู่รอบตัว โดยการนำไม้ขีดไฟ เรียงต่อกันเป็นรูปหลายเหลี่ยมตามที่ผู้เรียนต้องการ ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับรูปหลายเหลี่ยมได้ดี

สรุป

ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการเลือกสื่อการสอน ผู้สอนจะต้องเลือกสื่อการสอนที่มีความเหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและตัวผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมล่วงหน้า โดยนำเข้าไปประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อช่วยสร้างความสนใจให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและอยากที่จะศึกษาเนื้อหาในบทเรียนต่อไป ขั้นการดำเนินการสอนและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งได้รับแรงเสริม และขั้นการสรุปบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสรุปแนวคิดสำคัญและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ลักษณะพัฒนาการผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อที่เลือกใช้เป็นอย่างดี

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4.2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4.2

ตอนที่ 5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

เรื่องที่ 5.1 กิจกรรมการวัดและประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเชื่อถือได้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน โดยต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Assessment) ทำได้โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู ผู้สอนต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การใช้แฟ้มสะสมงาน การตรวจการบ้าน การใช้แบบทดสอบ การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน การใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญคือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง

การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Assessment) เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินให้คะแนนหรือให้ระดับผลการเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินความรู้พื้นฐานและทักษะจำเป็นที่ผู้เรียนควรมีก่อนการเรียนบทเรียนใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะช่วยให้ผู้สอนนำไปใช้เพื่อ วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จัดกลุ่มผู้เรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลแบบสรุปรวบยอดหลังจากเรียนจบบทเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล เช่น แบบฝึกหัด ใบงาน ข้อสอบแบบปรนัย ข้อสอบแบบอัตนัย ใบบันทึกคะแนน แบบตรวจสอบรายการ (checklist) ใบบันทึกคะแนน ฯลฯ

วิธีการให้คะแนนแบบต่างๆมีดังนี้

1. การให้คะแนนแบบไม่ชัดเจน เช่น ในการตรวจให้คะแนนโครงงาน หรือชิ้นงานหรือรายงานหรือข้อสอบอัตนัย ถ้ากำหนดคะแนนเต็มเป็น 10 คะแนน ผู้ตรวจอาจใช้เกณฑ์ในใจซึ่งเป็นไปตามอคติของผู้ตรวจ ตัดสินให้คะแนนตามที่เห็นสมควรเป็น 0, 5, 8 คะแนน เป็นต้น จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดความลำเอียงได้ง่าย การให้คะแนนเช่นนี้เป็นการยากต่อการแปลความหมาย ขาดความเป็นปรนัย (Objectivity)

2. การให้คะแนนแบบถูกผิดชัดเจน เช่น ในการตรวจสอบข้อสอบแบบปรนัย เมื่อตอบถูกต้องตามเฉลยก็ได้คะแนนเต็ม แต่เมื่อตอบผิดก็ไม่ได้คะแนนดังที่ใช้ในการตรวจสอบข้อสอบแบบถูกผิด แบบจับคู่หรือแบบตัวเลือก เป็นต้น

3. การให้คะแนนแบบมาตราประมาณค่า (Rating scales) เป็นการให้คะแนนตามช่วงของความถูกต้องของคำตอบ หรือการแสดงพฤติกรรม หรือคุณภาพของชิ้นงาน เช่น ในมาตราประมาณค่า 5 ช่วง หรือ 3 ช่วง ฯลฯ เมื่อตอบถูกมากที่สุดหรือแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุดหรือชิ้นงานมีคุณภาพมากที่สุดจะได้ 5 คะแนน หรือ 3 คะแนน ลดหลั่นลงไปตามลำดับจนถึง 1 คะแนนเมื่อตอบถูกต้องน้อยที่สุด หรือแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด หรือชิ้นงานมีคุณภาพน้อยที่สุด เป็นต้น การให้คะแนนวิธีนี้มีความเป็นปรนัยมากขึ้นแต่ยังไม่สมบูรณ์ที่จะให้ข้อมูลป้อนกลับในเชิง “คุณภาพ” ว่าส่วนที่บกพร่องไปนั้นคืออะไร

4. การให้คะแนนแบบรูบรีค (Rubric) รูบรีค หรือเกณฑ์ระดับความสามารถเป็นสิ่งที่ครูและผู้เรียนตกลงร่วมกันว่าจะใช้ในการประเมินกิจกรรมหรืองานต่างๆที่นักเรียนสร้างขึ้น เป็นข้อตกลงที่ผู้เรียนรู้ว่า นี่คือเป้าหมาย หรือจุดหมายของการปฏิบัติงานนั้น รูบรีคเป็นวิธีการให้คะแนนที่ใช้หลักการของมาตราประมาณค่าประกอบกับการพรรณนาคุณภาพ กล่าวคือ แทนที่จะใช้ตัวเลข เช่น 5 - 4 - 3 - 2 - 1 หรือ 3 - 2 - 1 ฯลฯ (โดยมีการแปลความหมายกำกับด้วย) มีการเพิ่มข้อมูลรายละเอียดว่าคะแนนที่ได้ลดหลั่นลงไปมีความบกพร่องที่บ่งชี้เป็นข้อมูลเชิง “คุณภาพ” ว่าเป็นอย่างไร ข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวมอยู่กับข้อมูลเชิงปริมาณในการให้คะแนนแบบรูบรีคนี้ มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้ถูกประเมิน ซึ่งเป็นการตอบสนองหลักการของการประเมินผลเพื่อการปรับปรุง

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรวมของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
4 ดีมาก	ได้คำตอบถูกต้องสมบูรณ์ ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม และแสดงวิธีการแก้ปัญหาได้ชัดเจน
3 ดี	ได้คำตอบถูกต้อง ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม แต่เขียนอธิบายได้ไม่สมบูรณ์
2 พอใช้	ได้คำตอบถูกต้องแต่ไม่ได้แสดงวิธีการแก้ปัญหา มีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการคิดคำนวณนำไปสู่การหาคำตอบที่ผิดพลาด
1 ผ่าน	พยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม ไม่คิดหาวิธีอื่น
0 ควรปรับปรุง	ไม่ได้แสดงการแก้ปัญหา หรือคัดลอกข้อมูลจากปัญหา

ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
1.ความเข้าใจปัญหา	3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ควรปรับปรุง)	-เข้าใจปัญหาได้ถูกต้อง -เข้าใจปัญหาบางส่วนไม่ถูกต้อง -เข้าใจปัญหาน้อยมาก หรือไม่เข้าใจปัญหา
2.การเลือกวิธีในการแก้ปัญหา	3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ควรปรับปรุง)	-เลือกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง -เลือกวิธีการแก้ปัญหาถูก แต่มีบางส่วนผิด -เลือกวิธีการแก้ปัญหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง
3.การใช้วิธีการแก้ปัญหา	3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ควรปรับปรุง)	-นำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้ได้ถูกต้อง -นำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้ได้ถูกต้องเพียงบางส่วน -นำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้得不ถูกต้อง
4.การสรุปคำตอบ	3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ควรปรับปรุง)	-สรุปคำตอบได้ถูกต้อง สมบูรณ์ -สรุปคำตอบไม่สมบูรณ์ใช้สัญลักษณ์ไม่ถูกต้อง -ไม่มีการสรุปคำตอบ

ประเภทของแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice test) ใช้วัดได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด หลักการ ทฤษฎี การตัดสินใจ การแปลความหมายของข้อมูล การแสดงความเข้าใจในธรรมชาติของคณิตศาสตร์ ตลอดจนความสามารถด้านทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จะประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งแต่ละข้อจะมีหลายตัวเลือกให้นักเรียนเลือกตอบ การให้คะแนนจะพิจารณาจากความถูกต้องของคำตอบ โดยตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

2. แบบทดสอบแบบเติมคำ (Completion test) ใช้วัดได้ครอบคลุมเช่นเดียวกับแบบเลือกตอบ ซึ่งแต่ละข้อคำถามจะเว้นช่องว่างไว้เพื่อให้เติมคำตอบ การให้คะแนนจะพิจารณาจากความถูกต้องของคำตอบ โดยตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

3. แบบทดสอบแบบแสดงวิธีทำ (Essay test) เป็นแบบทดสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาหรือเขียนตอบอย่างอิสระ ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การให้คะแนนนั้นสามารถให้คะแนนอย่างเป็นปรนัยได้ โดยการสร้างเกณฑ์ที่มีความชัดเจนและครอบคลุมประเด็นต่างๆอย่างครบถ้วน

การเลือกใช้แบบสอบควรคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดในเรื่องที่เรียน มีการตั้งเกณฑ์การให้คะแนนที่เหมาะสมและสามารถสรุปการประเมินให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

1. เมื่อทำแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีการระบุการประเมินผลในแต่ละขั้นของกิจกรรม ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
2. เมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน ควรมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้ผลย้อนกลับและสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง
3. การประเมินผลสามารถเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
4. ควรจัดให้มีการนิเทศการสอนระหว่างเพื่อนครู เพื่อประกันคุณภาพการสอนของครู และเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการสอนของครูด้วยกัน
5. ควรมีการประชุมผู้สอนในวิชาคณิตศาสตร์ทุกระดับชั้น เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินหลักสูตร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้น เห็นภาพรวมของหลักสูตรว่ามีความครบถ้วนหรือยัง ควรมีการเพิ่มเติมหรือตัดเนื้อหาใด มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาที่พบจากการสอน การเสนอเทคนิควิธีการใหม่ที่น่าสนใจเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป